

Prijsindexcijfers 2024 en 2023

De prijsindex laat zien hoe de prijs van producten en diensten is veranderd ten opzichte van een bepaalde referentieperiode. De prijsindex wordt vastgesteld op basis van ramingen van het Centraal Planbureau (CPB) en is opgebouwd uit verschillende onderdelen. De prijsindexcijfers hebben impact op de omvang van het macrokader medisch-specialistische zorg. Op basis van de prijsindex verhoogt VWS het macrokader om te compenseren voor prijsstijgingen. Het CPB actualiseert meermaals per jaar haar ramingen. Op deze pagina vindt u de meest actuele cijfers voor de prijsindexen voor de Medisch Specialistische Zorg.

De ramingen in het Centraal Economisch Plan (CEP, maart) en de Macro-economische verkenning (MEV, september) zijn uitgebreid en bevatten meerjarige reeksen. Alleen op deze uitgebreide ramingen kunnen de onderstaande overzichten over de impact op het macrokader gemaakt worden. Ook zijn CEP en MEV standen bepalend voor het vaststellen van de indexen voor het macrokader. Op basis van de MEV cijfers wordt de index van het komende jaar vastgezet (de zogeheten voorcalculatorische index) en op basis van de CEP cijfers wordt de nacalculatie van het lopende jaar bepaald. Samen vormen de twee indexen de totale index waarmee het macrokader wordt opgehoogd. Als het CPB meer updates per jaar verschaft met meerjarige reeksen zullen wij de frequentie van de update van de overzichten daaraan aanpassen. Deze tussentijdse reeksen geven dan een raming/ inzicht in hoe de index gedurende het jaar door het CPB wordt ingeschat. Deze hebben geen formele waarde voor het vaststellen van het macrokader. Voor u liggen de cijfers, zoals gepresenteerd door het CPB op 19 september 2023 in het MEV 2024.

Ramingen prijsindexcijfer 2024

Op basis van de op 19 september door het CPB gepubliceerde MEV cijfers worden de voorcalculatorische prijsindex van het macrokader 2024 vastgesteld. De totale gewogen gemiddelde prijsindex bestaat uit de elementen OVA, Materieel en Kapitaal. De gemiddeld gewogen prijsindex voor 2024 is vastgesteld op 4,82%. Ten opzichte van de ramingen in maart zijn alle onderdelen waaruit de totale prijsindex is opgebouwd gestegen. Vanwege de afgesloten cao's in de afgelopen periode is de OVA doorgestegen t.o.v. de raming van maart. Ook de druk op de inflatie is hoger gebleven dan in maart werd voorzien. Het CPB geeft daarbij aan dat de totale koopkracht herstelt, dankzij de stijgende lonen. De totale prijsindex is als volgt opgebouwd:

Tabel 1: Ontwikkeling prijsindexcijfers 2024

Prijsindex 2024 (Publicatiedatum)	Weging	Voorcalculatie (t)		Nacalculatie (t+1)
		CEP 2023 (mrt '23)	MEV 2024 (sept '23)	CEP 2024 (mrt '24)
OVA (som A, B en C)	60%	4,94%	5,62%	
a Contractloonmutatie		4,80%	5,40%	
b Incidentele loonontwikkeling**		0,30%	0,30%	
c Mutatie sociale lasten/pensioenen		-0,16%	-0,08%	
Materieel	30%	2,51%	3,91%	
Kapitaal	10%	1,60%	2,80%	
Gewogen gemiddelde prijsindex	100%	3,88%	4,82%	

Het totale macrokader 2024 wordt verhoogd door de voorcalculatorische prijsindexen van 2024 en de nacalculatie over 2023 bij elkaar op te tellen. De nacalculatie is gebaseerd op de CEP cijfers van het jaar en stond vanaf maart 2023 al vast.

Definitieve prijsindexcijfer 2023

Op basis van het CEP 2023 zijn de definitieve prijsindexen vastgesteld voor 2023. De belangrijkste uitleg destijds was dat de impact op de oplopende inflatie merkbaar was in de materiële kosten en de druk op de cao's invloed had op de OVA. Daarnaast kunnen verschillende overheidsmaatregelen, waaronder bijvoorbeeld het energieplafond, invloed hebben op de hoogte van de prijsindex. Navraag bij VWS leerde dat alleen in de materiële component effecten van

overheidsmaatregelen verwerkt zijn. Het totale effect¹ is niet meetbaar, maar wordt aangeduid als minimaal. Desondanks is de materiële component wel doorgegroeid en vertaalde zich in een hogere nacalculatie 2023 in het financiële kader 2024. In tabelvorm ziet dat er als volgt uit:

Tabel 2: Ontwikkeling prijsindexcijfers 2023

Prijsindex 2023 (Publicatiedatum)	Weging	Voorcalculatie (t)			Nacalculatie (t+1)	
		CEP 2022 (mrt '22)	Juni-raming (juni '22)	MEV 2023 (sept '22)	Dec-raming (dec '22)	CEP 2023 (mrt '23)
OVA (som A, B en C)	60%	3,72%	n.v.t.	4,74%	n.v.t.	6,36%
a Contractloonmutatie		3,50%		3,70%		5,20%
b Incidentele loonontwikkeling**		0,30%		0,80%		1,00%
c Mutatie sociale lasten/pensioenen		-0,08%		0,24%		0,16%
Materieel ***	30%	2,52%	n.v.t.	*** 7,79%	n.v.t.	9,99%
Kapitaal	10%	3,10%	n.v.t.	3,60%	n.v.t.	4,40%
Gewogen gemiddelde prijsindex	100%	3,30%	n.v.t.	5,54%	n.v.t.	7,25%

** De incidentele loonontwikkeling 2022 en 2023 zijn gecorrigeerd voor de effecten van de NOW-regeling conform het vastgestelde effect door het CPB in betreffende raming.

*** De NZa heeft een eenmalige aanpassing van de prijsindex doorgevoerd voor het gereguleerde segment. De berekeningsbasis is een andere dan voor de berekening van de ophoging van het macrokader. Voor de materiële index is in 2022 9,25% uit het de MEV (t) genomen in plaats van de gebruikelijke 6,30% uit CEP (t-1). Deze eenmalige aanpassing heeft plaatsgevonden vanwege de exceptioneel hoge inflatie.

Op basis van CEP 2023 kan de definitieve nacalculatie over 2023 worden vastgesteld. De nacalculatie over 2023 komt uit op **+1,71%** (7,24% o.b.v. CEP 2023 verminderd met 5,54% o.b.v. MEV 2023). Deze nacalculatie wordt verwerkt in de loon- en prijsindex voor het macrokader 2024.

Definitief gewogen gemiddelde 2023 (CEP 2023)	7,25%
Voorcalculatie 2023 (MEV 2023)	5,54% -/-
Nacalculatie 2023 in macrokader MSZ 2024	+ 1,71%

Totale prijsindexcijfer 2024 inclusief nacalculatie 2023 ten behoeve van de contractering 2024

De totale prijsindex waarmee het macrokader 2024 wordt opgehoogd, komt uit op 6,54%.

Deze bestaat uit een optelling van de voorcalculatorische prijsindex 2024 van 4,82% en een nacalculatie 2023 van 1,71% (de cijfers worden afgerond op drie decimalen achter de komma, waardoor de optelling uitkomt op 6,54%).

¹ Het totale effect van de overheidsmaatregelen zijn minimaal, omdat verschillende effecten een tegengesteld richting hebben op de hoogte van de materiële component. Aan de ene kant heb je het energieplafond, waardoor de materiële index lager wordt. Aan de andere kant is er een aantal belastingverlagingen in 2022/ 2023 die de prijsindex weer opstuwten. Het totale effect wordt als minimaal bestempeld.

Historisch overzicht gewogen prijsindex vanaf 2014

Tabel 3: Samenvatting definitieve ramingen prijsindexcijfers vanaf 2014

Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2014* (MEV 2014)	2015 (MEV 2015)	2016 (MEV 2016)	2017 (MEV 2017)	2018 (MEV 2018)
Gewogen gemiddelde prijsindex in macrokader (t) o.b.v. MEV (t)					1,41%	2,60%
Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2014* (CEP 2014)	2015 (CEP 2015)	2016 (CEP 2016)	2017 (CEP 2017)	2018 (CEP 2018)
OVA (som A, B en C)	60%	1,94%	0,08%	1,74%	2,04%	2,96%
a Contractloonmutatie		1,50%	1,10%	1,50%	1,80%	2,20%
b Incidentele loonontwikkeling		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,60%
c Mutatie sociale lasten/pensioenen		0,85%	-1,02%	0,24%	0,24%	0,16%
Materieel	30%	1,04%	0,32%	0,38%	1,87%	1,55%
Kapitaal	10%	1,71%	0,20%	0,90%	2,70%	2,70%
Gewogen gemiddelde prijsindex CEP (t)	100%	1,65%	0,16%	1,25%	2,05%	2,51%
Waarvan nacalculatie (in macrokader t+1)					0,64%	-0,09%
Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2019 (MEV 2019)	2020 (MEV 2020)	2021 (MEV 2021)	2022 (MEV 2022)	2023 (MEV 2023)
Gewogen gemiddelde prijsindex in macrokader (t) o.b.v. MEV (t)		3,46%	2,54%	1,63%	3,27%	5,54%
Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2019 (CEP 2019)	2020 (CEP 2020)	2021 (CEP 2021)	2022 (CEP 2022)	2023 (CEP 2023)
OVA (som A, B en C)	60%	3,42%	3,28%	2,01%	4,42%	6,36%
a Contractloonmutatie		2,70%	3,00%	1,50%	2,70%	5,20%
b Incidentele loonontwikkeling		0,40%	0,20%	0,20%	1,33%*	1,00%
c Mutatie sociale lasten/pensioenen		0,32%	0,08%	0,31%	0,39%	0,16%
Materieel	30%	2,49%	1,97%	1,77%	6,30%	9,99%
Kapitaal	10%	3,00%	3,20%	3,30%	5,70%	4,40%
Gewogen gemiddelde prijsindex	100%	3,10%	2,88%	2,07%	5,12%	7,25%
Waarvan nacalculatie (in t+1)		-0,36%	+0,34%	+0,44%	+1,85%	+1,71%

*De OVA komt uit op 1,94% i.p.v. 2,35% vanwege een eenmalige verlaging van de afdracht arbeidsongeschiktheid met 0,41%

Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2024 (MEV 2024)	2025 (MEV 2025)	2026 (MEV 2026)	2027 (MEV 2027)	2028 (MEV 2028)
Gewogen gemiddelde prijsindex in macrokader (t) o.b.v. MEV (t)		4,82%				
Prijsindex Cijfers gepubliceerd in:	Weging	2024 (CEP 2024)	2025 (CEP 2025)	2026 (CEP 2026)	2027 (CEP 2027)	2028 (CEP 2028)
OVA (som A, B en C)	60%					
a Contractloonmutatie						
b Incidentele loonontwikkeling						
c Mutatie sociale lasten/pensioenen						
Materieel	30%					
Kapitaal	10%					
Gewogen gemiddelde prijsindex	100%					
Waarvan nacalculatie (in t+1)						